

بررسی عوامل مؤثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرستان بابل

فاطمه باکویی^{۱*}؛ فرزانه خیرخواه^۲؛ هاجر سلملیان^۳؛ شبنم امیدوار^۴

۱. دانشجوی دکترای بهداشت باروری، مربی گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران

۲. دکترای تخصصی روانپزشکی، استادیار گروه روانپزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران

۳. کارشناس ارشد مامایی، مربی گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران

۴. دانشجوی دکترای بهداشت باروری، مربی گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران

• دریافت مقاله: ۸۸/۵/۳ • پذیرش مقاله: ۸۸/۱۰/۲۴

زمینه و هدف: موفقیت آموزشی دانشجویان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از آنجا که افت تحصیلی همواره یک نگرانی بزرگ در رشته‌های مختلف می‌باشد، لذا این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی بابل انجام شد. روش کار: این مطالعه توصیفی-تحلیلی بر روی ۱۵۲ دانشجوی مامایی انجام شد. دانشجویان بر حسب میانگین معدل ترم‌های قبلی به سه گروه خوب (معدل ۱۷ یا بالاتر)، گروه متوسط (معدل بین ۱۴ تا ۱۷) و گروه ضعیف (معدل ۱۴ یا پایین تر) طبقه‌بندی شدند. داده‌ها توسط پرسشنامه پژوهشگر ساخت جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: از ۱۵۲ دانشجوی مامایی مورد مطالعه، ۱۰/۵ درصد در گروه ضعیف، ۷۶/۳ درصد در گروه متوسط و ۱۳/۲ درصد در گروه خوب قرار داشتند. بین این سه گروه از نظر عوامل فردی و خانوادگی و همچنین اجتماعی و اقتصادی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت؛ ولی از عوامل روانی، میزان مشکلات خانوادگی ($P=0/03$)، ارتباط با جنس مخالف ($P=0/007$) و مشکل ارتباطی با دوستان هم‌جنس ($P=0/024$) در گروه دانشجویان ضعیف به‌طور معنی‌داری بیشتر از دو گروه دیگر بود. از عوامل آموزشی نیز حضور در کلاس ($P=0/007$)، برنامه‌ریزی درسی ($P=0/023$) و یادداشت برداشتن از مطالب ارائه شده در کلاس ($P=0/03$) از عوامل مؤثر معنی‌داری مطرح شد.

نتیجه‌گیری: بر اساس این مطالعه عوامل مؤثر بر سلامت روان و آموزشی بیشترین تأثیر را بر وضعیت تحصیلی دانشجویان دارند. در نتیجه استفاده از مشاوره روانی، تحصیلی و کارگاه‌های آموزشی برای برنامه‌ریزی، شیوه مطالعه و یادگیری ضرورت دارد.

کلید واژه‌ها: وضعیت تحصیلی، دانشجویان مامایی، عوامل مؤثر

* نویسنده مسؤول: گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، خیابان گنج افروز، بابل، مازندران، ایران

•Email: bakouei2004@yahoo.com

• تلفن: ۰۹۱۱-۳۱۵۸۴۴۰ • نمابر: ۰۱۱۱-۲۱۹۲۰۳۳

مقدمه

دانشجویان به عنوان منابع معنوی جامعه و آینده سازان کشور، نیروهای برگزیده از نظر استعداد، خلاقیت و پشتکار هستند. لازمه پیشرفت تحصیلی و زندگی موفقیت‌آمیز آنان، برخورداری از آرامش و امنیت خاطر در کلیه ابعاد و همچنین بذل توجه به سایر مداخله‌های تأثیرگذار در محیط یادگیری است. توجه به وضعیت تحصیلی دانشجویان گامی به سوی توسعه پایدار است که در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف مورد توجه روزافزون قرار گرفته است (۱).

مهم‌ترین شاخص عملکرد دانشگاه، یادگیری دانشجویان است. برای سنجش یادگیری دانشجویان می‌توان از وضعیت تحصیلی آنها استفاده کرد. تبیین عملکرد تحصیلی برای برنامه‌ریزان دانشگاه این امکان را فراهم می‌کند تا بتوانند برای بهبود کارکرد دانشگاه راهبردهایی را پیش‌بینی کنند (۲).

سالیانه تعداد زیادی دانشجو در رشته‌های علوم پزشکی پذیرش و پس از طی دوره آموزشی فارغ‌التحصیل می‌شوند اما عده‌ای از آنان به دلایل مختلف دیرتر فارغ‌التحصیل شده و یا به علت افت تحصیلی از ادامه تحصیل محروم و یا اخراج می‌شوند (۳). افت تحصیلی یکی از مشکلات هر نظام آموزشی از جمله دانشگاه‌ها است که با اتلاف هزینه‌های جاری جهت اداره دانشگاه، هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم آموزشی و اتلاف هزینه‌های ناشی از دیر راه یافتن به بازار کار، سرخوردگی، از دست دادن روحیه، عدم شکوفایی استعدادها و توانایی‌های فرد شکست خورده در تحصیل همراه بوده و خسارات زیادی را به دانشجو، خانواده و جامعه وارد می‌کند (۴). فراوانی افت تحصیلی در ۱۸۹ نفر دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارتش ۱۶/۹ درصد بود که با سن، معدل دیپلم، محل سکونت، وضعیت تأهل، استفاده از سهمیه، شغل جانبی و میزان درآمد فردی ارتباط معنی‌داری داشت (۵).

افت تحصیلی دانشگاهی یک مشکل جدی است، به طوری - که حدود ۵۰ درصد دانشجویان در سال اول ورود به دانشگاه با افت موفقیت تحصیلی روبرو می‌شوند و عوامل متعددی از

قبیل سلامت فیزیکی، روانی، سبک زندگی و عوامل محیطی (افسردگی، ارتباط ضعیف با دوستان، درآمد کم و مسافت طولانی محل سکونت تا دانشگاه) می‌تواند بر آن تأثیر بگذارد (۶).

در نتایج تحقیقات انجام شده در زمینه وضعیت تحصیلی در داخل و خارج از کشور، به رابطه بین افت تحصیلی با بسیاری از متغیرها از جمله سن، وضعیت تأهل، وضعیت اشتغال، سابقه تحصیلی قبلی، تحصیلات پدر و مادر، وضعیت اقتصادی خانواده، بُعد خانوار و همچنین سلامت روانی اشاره شده است (۷-۹). به طور کلی عوامل مؤثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان حول سه محور شامل عوامل فردی و خانوادگی، عوامل اجتماعی- اقتصادی و مسائل و مشکلات آموزشی می‌باشد (۱۰).

با شناخت عوامل مؤثر بر افت تحصیلی دانشجویان که هوشمندترین افراد جامعه و آینده‌سازان هر کشوری هستند، می‌توان به منظور موفقیت دانشجویان در کسب مهارت‌های علمی و تخصصی جهت دستیابی به رسالت دانشگاه، برنامه‌ریزی صحیح نموده و به روند رشد آموزشی کمک کرد. هدف این مطالعه بررسی عوامل مؤثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی می‌باشد.

روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی از نوع گذشته‌نگر می‌باشد، که بر روی کلیه دانشجویان مامایی روزانه و شبانه ورودی ۸۲-۱۳۸۰ انجام شد. ۶۷ نفر از دانشجویان روزانه و ۸۵ نفر از دانشجویان شبانه (در مجموع ۱۵۲ دانشجو) پرسشنامه مربوطه را تکمیل کردند.

ابتدا میانگین معدل ترم‌های قبلی دانشجویان مامایی از کارنامه‌های موجود در بایگانی آموزش استخراج گردید. سپس دانشجویان مذکور پرسشنامه را تکمیل کردند. دانشجویان بر حسب میانگین معدل ترم‌های قبل به سه گروه خوب (معدل مساوی یا بیشتر از ۱۷)، گروه متوسط (معدل بیشتر از ۱۴ و یا

۱۰/۵٪ (۱۶ نفر) در گروه ضعیف، ۷۶/۳٪ (۱۱۶ نفر) در گروه متوسط و ۱۳/۲٪ (۲۰ نفر) در گروه خوب قرار داشتند. متوسط سن دانشجویان گروه خوب ۲۱ سال و گروه متوسط و ضعیف بیش از ۲۲ سال بود. در هر سه گروه بیش از ۸۰ درصد دانشجویان مجرد بوده و در شهر زندگی می‌کردند. فقط ۲/۶ درصد (۳ نفر) از دانشجویان شاغل بودند که هر سه نفر در گروه متوسط قرار داشتند. در گروه خوب و متوسط، شغل همسر اکثر دانشجویان متأهل و کارمند بوده و در گروه ضعیف، دانشجو و یا آزاد بود. اکثریت دانشجویان در هر سه گروه در خوابگاه ساکن بودند. وضعیت درآمد اکثریت دانشجویان در هر سه گروه (بیش از ۶۰ درصد) در سطح متوسط بود.

بر اساس یافته‌ها میزان مشکلات خانوادگی، ارتباط با جنس مخالف و مشکل ارتباطی با دوستان هم‌جنس در گروه دانشجویان ضعیف به‌طور معنی‌داری بیشتر از دو گروه دیگر بود و در این متغیرها دانشجویان گروه خوب، کمترین مشکلات را داشتند (جدول ۱).

کمتر از ۱۷) و گروه ضعیف (معدل مساوی و یا کمتر از ۱۴) طبقه‌بندی گردیدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای بود که بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و استفاده از آخرین مقالات در دسترس و نیز مشاوره با برخی از متخصصین روانپزشکی و اعضای هیأت علمی گروه مامایی تهیه و تنظیم گردید. این پرسش‌نامه شامل چهار بخش است:

۱- عوامل فردی و خانوادگی

۲- عوامل اجتماعی و اقتصادی

۳- عوامل مؤثر بر سلامت روان

۴- عوامل آموزشی

داده‌ها پس از تکمیل پرسشنامه و به کمک نرم افزار آماری SPSS.V.15 و با استفاده از آمار توصیفی، آزمون مجذور کای و آنالیز رگرسیون رتبه‌ای (با توجه به طبقه‌بندی میانگین معدل ترم‌های گذشته) تجزیه و تحلیل شد. سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

یافته‌ها نشان دادند که از ۱۵۲ دانشجوی مامایی مورد مطالعه،

جدول ۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی عوامل مؤثر بر سلامت روان در هریک از گروه دانشجویان

P	خوب		متوسط		ضعیف		گروه
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰/۰۳۰	۱۰	۲	۱۲/۱	۱۴	۳۷/۵	۶	مشکلات خانوادگی
۰/۱۲۱	۱۰	۲	۲۴/۱	۲۸	۳۱/۳	۵	مشکلات اقتصادی
۰/۴۵۵	۱۰	۲	۱۴/۷	۱۷	۱۸/۸	۳	بیماری‌های جسمانی جدی
۰/۹۹۲	۳۰	۶	۲۴/۱	۲۸	۳۱/۳	۵	اختلالات روانی
۰/۵۸۸	۲۰	۴	۱۹	۲۲	۱۲/۵	۲	فوت بستگان درجه اول
۰/۸۰۵	۵۵	۱۱	۳۸/۷	۴۵	۶۲/۵	۱۰	فوت آشنایان نزدیک
۰/۹۲۰	۳۰	۶	۲۳/۳	۲۷	۳۳/۳	۵	بیماری جدی بستگان درجه اول
۰/۰۰۷	۵	۱	۱۱/۲	۱۳	۳۷/۵	۶	ارتباط با جنس مخالف
۰/۰۸۳	۵	۱	۲/۶	۳	۱۸/۸	۳	مشکل ارتباطی با جنس مخالف
۰/۰۲۴	۲۵	۵	۲۵/۹	۳۰	۶۲/۵	۱۰	مشکل ارتباطی با هم‌جنس
۰/۲۱۳	-	-	۱۸/۲	۴	۵۰	۱	مشکلات زناشویی

اما اختلاف آماری معنی دار بین ۳ گروه وجود نداشت. در مورد عوامل آموزشی مهم یعنی حضور در کلاس، برنامه ریزی برای مطالعه و یادداشت برداری بین سه گروه خوب، متوسط و ضعیف اختلاف آماری معنی دار وجود داشت (جدول ۲).

بر حسب میزان مطالعه در روز، اکثریت دانشجویان در گروه خوب و متوسط ۳-۵ ساعت مطالعه می‌کردند، در حالی که میزان مطالعه اکثر دانشجویان در گروه ضعیف کمتر از ۳ ساعت بود که بین گروه‌ها اختلاف آماری معنی دار وجود نداشت.

میزان رضایت دانشجویان از اساتید و برنامه‌های آموزشی در اکثریت دانشجویان در هر سه گروه در سطح متوسط بود، که بین سه گروه در خصوص این متغیرها رابطه آماری معنی دار بدست نیامد.

نتایج حاصل از مدل رگرسیون لجستیک رتبه‌ای (ordinal logistic regression) نشان داد که متغیرهای حضور در کلاس، مشکل ارتباطی با دوستان هم‌جنس، مشکلات خانوادگی

یافته‌ها نشان دادند که میانگین معدل دیپلم در گروه خوب در مقایسه با دو گروه دیگر بیشتر بود. اکثریت دانشجویان گروه خوب، در سال اول پس از دیپلم قبول شده، در حالی که اکثریت گروه متوسط و ضعیف به فاصله یک‌سال قبول شده‌اند. علیرغم اینکه در گروه ضعیف نسبت به دو گروه دیگر فاصله قبولی در دانشگاه بعد از دیپلم بیشتر بود ولی این تفاوت معنی دار نبود. در خصوص سهمیه ورودی دانشجوی، صد در صد دانشجویان گروه خوب، سهمیه مناطق بوده، در حالی که ۶/۷ درصد از گروه ضعیف و ۴/۵ درصد از گروه متوسط از سهمیه ایثارگران استفاده کرده بودند. اما بین این گروه‌ها اختلاف آماری معنی دار وجود نداشت. در این مطالعه آشنایی دانشجویان با رشته تحصیلی سؤال شده و پاسخ اکثر دانشجویان در گروه خوب و متوسط، بیانگر آشنایی تقریبی و در گروه ضعیف عدم آشنایی با رشته تحصیلی بود، همچنین اکثریت دانشجویان به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند ولی میزان عدم علاقه در گروه ضعیف بیشتر بود. انگیزه تحصیلی دانشجویان در گروه خوب، متوسط و ضعیف به ترتیب عالی، خوب و متوسط بود،

جدول ۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی وضعیت تحصیلی دانشجویان بر حسب عوامل آموزشی

P	خوب		متوسط		ضعیف		گروه
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰/۰۰۷	عوامل آموزشی						
	حضور در کلاس						
	۱۰۰	۲۰	۷۵/۹	۸۸	۵۰	۸	همیشه
۰/۰۲۳	برنامه‌ریزی برای مطالعه						
	دقیق و ثابت						
	۱۵	۳	۵/۲	۶	-	-	قابل انعطاف
۰/۰۳	بدون برنامه						
	یادداشت برداری						
	۹۵	۱۹	۸۴/۵	۹۸	۶۸/۸	۱۱	بلی
	۵	۱	۱۵/۵	۱۸	۳۱/۲	۵	خیر

نداشت که با نتایج تحقیق انجام شده در شیراز بین دانشجویان پرستاری مطابقت می کند (۱۲)؛ اما در تحقیق یزد به بُعد خانوار و در تحقیق دیگر به وضعیت تأهل به عنوان یک عامل مؤثر معنی داری بر وضعیت تحصیلی اشاره شده است (۴،۱۱).

نتایج پژوهش در خصوص مقایسه عوامل اجتماعی و اقتصادی نشان داد که وضعیت اشتغال دانشجو و شغل همسر دانشجویان متأهل بین سه گروه تفاوت معنی داری ندارد که عدم معنی دار بودن این دو متغیر می تواند ناشی از تعداد کم دانشجویان شاغل و همچنین متأهل در این مطالعه باشد.

بر حسب وضعیت مسکن، اکثریت دانشجویان در هر سه گروه خوابگاهی بودند و درصد کمی از دانشجویانی که در منزل شخصی زندگی می کردند دارای وضعیت تحصیلی بهتری بودند ولی در دو تحقیق دیگر یکی در شیراز در سال ۱۳۷۸ بین دانشجویان پزشکی و دیگری در سال ۱۳۸۳ بین دانشجویان پرستاری، نشان داده شد که دانشجویان دارای منزل شخصی، به طور معنی داری از وضعیت تحصیلی بهتری برخوردار هستند (۱۲،۱۳). در پژوهش حاضر احتمال دارد که وضعیت خوابگاه دانشجویان مناسب بوده و یا علل دیگری که نیازمند است بررسی در این امر دخیل باشد.

همچنین در ارتباط با وضعیت درآمد خانواده بین سه گروه تفاوت معنی داری وجود نداشت، نتیجه مطالعه ای در کرمانشاه مشابه نتایج مطالعه حاضر بود (۹) در حالی که در تحقیقات دیگر سطح درآمد خانواده با پیشرفت تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی داری داشت (۴،۱۰،۱۲).

بر اساس یافته های مطالعه میزان عوامل مؤثر بر سلامت روان، مشکلات خانوادگی، ارتباط با جنس مخالف و مشکل ارتباطی با دوستان هم جنس در گروه دانشجویان ضعیف به طور معنی داری بیشتر از دو گروه دیگر بود و در گروه دانشجویان خوب میزان این متغیرها حداقل بود، به عبارتی دانشجویانی که دارای مشکلات ارتباطی با دوستان، مشکلات خانوادگی و ارتباط با جنس مخالف بودند، وضعیت آموزشی

ارتباط با جنس مخالف، رضایت از برنامه و برنامه ریزی درسی با توجه به ضریب استاندارد β به ترتیب دارای بیشترین تأثیر بر وضعیت تحصیلی بودند (جدول ۳).

جدول ۳: عوامل تأثیرگذار بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی بر اساس مدل رگرسیون لجستیک رتبه ای

ضریب تعیین ($r^2 = 0/883$)			
P.Value	میزان ثابت خطای معیار	ضریب استاندارد β	متغیر
۰/۰۰۱	۱۷/۹۳	۵۸/۸۳	حضور در کلاس (همیشه نسبت به اغلب)
۰/۰۰۴	۱۰/۲۶	۲۹/۹۵	مشکلات ارتباطی با دوستان هم جنس (خیر نسبت به بلی)
۰/۰۰۳	۶/۲۸	۱۸/۵۵	مشکلات خانوادگی (خیر نسبت به بلی)
۰/۰۱۴	۷/۲۳	۱۷/۸۰	ارتباط با جنس مخالف (خیر نسبت به بلی)
۰/۰۴۶	۸/۸۵	۱۷/۶۹	رضایت از برنامه های آموزشی (زیاد نسبت به کم)
۰/۰۱۸	۵/۷۶	۱۳/۶۵	برنامه ریزی برای مطالعه (برنامه ریزی قابل انعطاف نسبت به بدون برنامه)

بحث و نتیجه گیری

بر اساس یافته های مطالعه میانگین سن دانشجویان سه گروه تفاوت معنی دار آماری نداشت، در حالی که در دو تحقیق دیگر این ارتباط معنی دار بود یعنی میانگین معدل دانشجویان با افزایش سن، کاهش معنی داری نشان می داد (۹،۱۱).

همچنین عوامل دیگر فردی و خانوادگی (وضعیت تأهل، بعد خانوار، محل سکونت) بین سه گروه تفاوت معنی داری

کلاس درس حضور داشتند دارای وضعیت تحصیلی بهتری بوده و نشان‌دهنده توجه بیشتر دانشجویان موفق به کلاس و درس می‌باشد.

همچنین یافته‌ها نشان دادند که اکثریت دانشجویان گروه خوب دارای یک برنامه‌ریزی درسی به صورت ثابت و یا قابل انعطاف بوده، در حالی که عدم داشتن برنامه درسی در گروه ضعیف و متوسط بیشتر و رابطه این موضوع با وضعیت تحصیلی دانشجویان نیز از لحاظ آماری معنی دار بود، در نتیجه داشتن برنامه‌ریزی درسی در افزایش موفقیت تحصیلی مؤثر می‌باشد، که با نتایج سایر پژوهش، مطابقت داشت (۱۲).

یادداشت برداشتن و ساعات مطالعه در پژوهش‌های دیگر به عنوان یک عامل موفقیت تحصیلی مطرح شده است. (۱۱، ۱۰) بر اساس یافته‌های این مطالعه عوامل مؤثر بر سلامت روان (مشکل ارتباطی با دوستان هم‌جنس، مشکلات خانوادگی، ارتباط با جنس مخالف) و عوامل آموزشی (حضور در کلاس، رضایت از برنامه و برنامه‌ریزی درسی) بیشترین تأثیر را بر وضعیت تحصیلی دانشجویان دارند. پیشنهاد می‌شود مسئولین محترم دانشگاه‌ها در خصوص استفاده از مشاوره روانی، تحصیلی و کارگاه‌های آموزشی جهت برنامه‌ریزی و شیوه مطالعه و یادگیری توجه بیشتری داشته باشند.

سپاسگزاری

بدین وسیله از حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بابل که حمایت مالی اجرایی این طرح را تقبل نموده‌اند به خصوص جناب آقای دکتر مصطفی‌زاده معاونت محترم پژوهشی و کارشناسان محترم پژوهشی به خاطر زحمات فراوانشان تشکر می‌شود. همچنین از همکاری صمیمانه سرکار خانم حقیقی و جناب آقای سجادی که در امر نمونه‌گیری ما را یاری دادند، سپاسگزاری می‌گردد.

ضعیف‌تری داشتند. نتایج مطالعات دیگر نیز نشان داد، در دانشجویانی که از سلامت روانی مناسب برخوردارند، میزان آفت تحصیلی به طور معنی‌داری کمتر می‌باشد (۱۴، ۱۲، ۴) لذا بررسی بیشتر مسایل روانی دانشجویان و فعال بودن مراکز مشاوره روانی برای ارتقای کیفیت آموزش ضروری است.

در خصوص عوامل آموزشی، نتایج مطالعه نشان داد که میانگین معدل دیپلم در گروه خوب در مقایسه با دو گروه دیگر بیشتر بوده ولی ارتباط معنی‌داری وجود نداشت که مطابق با نتیجه تحقیقی در شیراز بود (۱۲)؛ اما در مطالعات دیگر، یکی از عوامل مؤثر بر وضعیت تحصیلی زمینه علمی قبلی و یا معدل دوره متوسطه بیان شده است (۱۳، ۵، ۳).

بر حسب فاصله بین اخذ دیپلم و ورود به دانشگاه بین سه گروه تفاوت آماری معنی‌داری وجود نداشت. در یک مطالعه در کاشان معدل پایین دیپلم، فاصله زمانی برای ورود به دانشگاه و بومی نبودن به عنوان مهم‌ترین عوامل عدم موفقیت تحصیلی قلمداد شده است (۹).

تفاوت سهمیه‌ها می‌تواند ناشی از تعداد کم دانشجویان استفاده کننده از سهمیه‌ها (دانشجویان مامایی) باشد که در مورد نتایج این مطلب باید بررسی با نمونه‌های بیشتری انجام شود. تحقیقات دیگر در دانشجویان پزشکی و پرستاری این ارتباط را معنی دار نشان داد (۱۳، ۱۲، ۴).

آگاهی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی، میزان انگیزه و علاقه در گروه‌ها تفاوت معنی‌دار نداشت. ولی در مطالعات دیگر، علاقه و انگیزه به عنوان یک عامل مؤثر مطرح شد و یکی از عوامل مؤثر بر ترک تحصیلی را نداشتن انگیزه معرفی کردند (۱۵، ۱۲).

در مورد حضور در کلاس اکثر دانشجویان در هر سه گروه در کلاس همیشه حضور داشتند و این تفاوت از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($P=0/007$)؛ یعنی دانشجویانی که همیشه در

Reference

- Safdari Dah Cheshmeh F, Del Aram M, Parvin N, Kheiri Soleiman N, Frozandeh N, Kazemian A. Factors affecting in academic achievement of students from view point of students and teachers in Nursing and Midwifery School, Shahr-e-Kord University of Medical Sciences in 2004. *Journal of Shahr-e-Kord University of Medical Sciences* 2007; 9 (3): 71-7. [In Persian]
- Motlagh ME, Elhampour H, Shakournia A. Factors affecting students' academic failure in Ahvaz Jundi Shapur University of Medical Sciences in 2005. *IJME* 2008; 8 (1): 91-9. [In Persian]
- Drakhshan A, Khadivzadeh T, Khoraminea SH. Assessment of drop out indexes and effective factors on medical students in Mashhad University of Medical Science. 1st International Congress Reform and Management of Change in Medical Education. Tehran: University of Medical Science; 2004: 147. [In Persian]
- Farhadi A, Kadkhodaei HR, Hassanpour AN. Effective factors on students' academic attrition in Lorestan University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education* 2003; 4 (supp; 1): 86. [In Persian]
- Alikhani Sh, Markazi Moghaddam N, Zand Begleh M. Evaluation of influencing factors of educational decline of nursing students of Army University of Medical Sciences between 2001 and 2004. *Journal of Army University of medical sciences of the I.R.Iran* 2006; 2 (4): 819-24. [In Persian]
- López-Bárcena J, González-de Cossío Ortiz M, Avila-Martínez I, Teos-Aguilar O. Epidemiological health factors and their relationship with academic performance during the first year of medical school. Study of two generations. *Gac Med Mex* 2009; 145 (2): 81-90
- Biggs JS, Najman JM, Schulz EB, Williams G. Parental problems influencing the academic achievement of medical students: A prospective study. *Med Educ* 1991; 25: 375-82.
- Jamrozinski K, Kuda M, Mangholz A. Academic procrastination in clients of a psychotherapeutic student counselling center. *Psychother Psychosom Med Psychol* 2008; 58 (7): 265-8
- Khazaei M, Rezaei M, Khazaei S. Survey of personal and educational characters in unsuccessful medical students in compare with success students. *Journal of Semnan University of Medical Sciences* 2008; 9 (2): 87-92. [In Persian]
- Hezar Jaribi J. Causes of decline in academic Tehran University (Faculty of Engineering). Master Thesis. Tehran: Tehrran University; 1995. [In Persian]
- Michalis X, Christos P, Panagiotis P. A survey on student drop out rates and drop out causes concerning the students in the course of informatics of the Hellenic Open University. *Computers & Education* 2002; 39 (4): 361-77.
- Rafati F, Sharif F, Zeighami B. Correlation between academic achievement and introversion-extroversion and neuroticism of nursing students in Shiraz. *The Journal of Qazvin University of Medical Sciences* 2004; 8 (1): 24-31. [In Persian]
- Dehbozorgi GhR, Mooseli HA. A survey on dropout risk factors among medical students, Shiraz University of Medical Science. *Journal of Babol University of Medical Sciences* 2004; 6 (2): 74-8. [In Persian]
- Rore-Strior D. University students with learning disabilities advocating for change. *Disabil Rehabil* 2002; 24 (17): 914-24.
- Last L, Fulbrook P. Why do student nurses leave? Suggestions from a delphi student. *Nurse Educ Today* 2003; 23 (6): 449-58.